

Nacka Miljövårdsråd är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell förening, grundad 1969, med både enskilda personer och nackaföreningar som medlemmar. Miljövårdsrådet verkar för en god boende-, arbets-, trafik- och fritidsmiljö. Nacka Miljövårdsråd är remissorgan i kommunala planfrågor.

Nacka 2021-03-16

Region Stockholm
 Trafikförvaltningen
 Att: Tomas Ramstedt
 105 73 Stockholm
registrator.tf@sll.se

Kopia
 Nacka kommun
 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
 Planenheten
 131 81 Nacka
registrator.plan@nacka.se

Kopia
 Stena Fastigheter Att. Karin Linander
 Box 16144 103 23 Stockholm
stockholm.fastigheter@stena.com

Yttrande över granskningsförslag 2 till järnvägsplan (TN 2019-0722) för mötesstation på Saltsjöbanan i Fisksätra

Nacka Miljövårdsråd har tagit del av granskningshandlingarna som finns utställda till 2021-03-16.

Sammanfattning

Nacka Miljövårdsråd är positivt till byggande av en mötesstation i Fisksätra. Detta förutsätter att bullerfrågorna är korrekt utredda och beskrivna. Tyvärr är detta inte fallet. Järnvägsplanen i sin nuvarande form bör inte fastställas. Varken bullerfrågan i Fisksätra eller längs banan i stort har hanterats korrekt. Kapacitetshöjningen för hela banan ger ökat buller längs hela banan och bullret blir speciellt problematiskt i Fisksätra med tät bebyggelse och omfattande planer på tillkommande bebyggelse i banans omedelbara närhet.

Nacka Miljövårdsråd
<http://www.nackamiljo.se>
ordf@nackamiljo.se

Adress:
 c/o Jan Åman
 Plommongatan 9
 138 31 Älta

Många dåligt koordinerade planer

Stena och kommunen har tagit fram detaljplanen för Fisksätra entré. Trafikförvaltningen har tillsammans med kommunen tagit fram detaljplan för mötesstationen och nu järnvägsplanen för samma lilla område. Järnvägsbullret alstras av trafik både inom detta lilla område och från banan i sin helhet genom Fisksätra. Dessa planer avses vara koordinerade men är det inte vad gäller buller och då särskilt järnvägsbuller. Därutöver finns befintliga detaljplaner och flera kommande planer för bebyggelse längs banan inom områden med järnvägsbuller.

Trafikförvaltningen är en av huvudaktörerna i de förändringsprocesser som påverkar de boende m fl i Fisksätra. För Fisksätraborna är bullerfrågan en livsmiljöfråga. Nacka kommun, Stena och Trafikförvaltningen har ännu inte gemensamt tagit det ansvar för bullerfrågan som ger tillräckligt låga bullervärden för utevistelse både före och efter det att nya bostäder byggs. Varje aktör försöker minimera sina åtagande för att komma tillrätta med det järnvägsbuller som kommer att öka med utökad trafik på banan.

Stationen och den trafik den ska möjliggöra hör ihop inte bara med befintlig bebyggelse utan är ett stadsbyggnadsprojekt ihop med ny bebyggelse längs stationsområdet. Utformnings- och tidsmässigt är den nya stationen och den nya och befintliga bebyggelsen koordinerade och ska fungera ihop. Bullerfrågorna har tyvärr inte föregåtts av en samlad analys och gemensamma åtgärder.

Trafikförvaltningens komplettering är otillräcklig

Handlingarna rörande buller och skyddsåtgärder har reviderats. En bullerutredning har kompletterats men Trafikförvaltningens slutsatser är desamma som tidigare dvs spårnära skydd avvisas. Spårnära skydd förordas sedan tidigare av de boende och av bl a Nacka Miljövårdsråd. Trafikförvaltningen visar inte hur den typ av järnvägsnära skydd som refereras till ser ut. Nacka miljövårdsråd konstaterar att det byggs olika typer av spårnära/järnvägsnära bullerskydd på ett flertal platser längs banan.

Trafikförvaltningen avvisar något man inte tydligt redovisat. Akustikkonsult har visat var längs banan skydden ligger i två beräknade alternativ. Hur de ser ut och vilken funktion de konkret har visas inte. Vad har de för höjd och på vilket avstånd från spåren är de tänkta att utformas i det presenterade alternativet? Varför är spårnära skydd ointressanta i Fisksätra men används frekvent på många övriga delar av banan?

När en stor ombyggnad i spårområdet i Fisksätra ska genomföras är det både praktiskt och ekonomiskt att också bygga de spårnära skydd som har dokumenterad god effekt på bullernivåer både inomhus och utomhus.

Ett helhetsgrepp på bullerproblemen saknas

De alternativ för trafik 2030 som undersökts omfattar inte helheten i Fisksätra 2030. Mervärdet av spårnära skydd för befintlig bebyggelse tillsammans med mervärdet för tillkommande bebyggelse 2030 redovisas inte. Skydd vid bullerkällan innebär förbättring av både utomhus- och inomhusbuller. Tillkommande bebyggelse längs spårområdet redovisas endast som ett visst bullerskydd för befintlig bebyggelse.

I detaljplanen för Fisksätra entré anges vissa fastighetsnära åtgärder som kapslar in de boende i sin privata miljö. Med spårnära skydd som komplement skulle en bättre ljudmiljö kunna åstadkommas. Ett samarbete mellan Trafikförvaltningen, Stena och Nacka kommun behövs för detta.

Nacka Miljövårdsråd
<http://www.nackamiljo.se>
ordf@nackamiljo.se

Adress:
 c/o Jan Åman
 Plommongatan 9
 138 31 Älta

Trafikförvaltningens slutsatser är dåligt underbygga

Trafikförvaltningens slutsatser är att små begränsade bostadsnära skydd räcker men att konsekvensen blir att den bostadsnära miljön i stort försämras framgår inte.

Trafikförvaltningens prioritering är att likna vid en ”pandemiåtgärd” som skall gälla för alltid i Fisksätra dvs. att stanna hemma i sin egen privata uteplats. Konsekvenserna för den gemensamma utemiljön lämnas outredd och utan åtgärd. Stadsmiljö ska utformas för att möjliggöra möten och så även i Fisksätra.

Trafikförvaltningen har tidigt avvisat spårnära åtgärder

I granskningsutlåtande 2020-05-14 visar följande citat att Trafikförvaltningen under hela planprocessen uteslutit spårnära bullerskyddsåtgärder:

”För Fisksätra har inte spårnära bullerskyddsåtgärder vare sig förekommit som förslag eller förkastats under planprocessen.”

Vad menar Trafikförvaltningen med att nu utifrån begränsat underlag uttala sig om just spårnära bullerskydd? För Nacka Miljövårdsråd och andra berörda som önskat just detta samt efterfrågat information om spårnära bullerskydd är denna behandling av bullerfrågan högst märklig.

Det saknas en samhällsekonomisk bedömning av fördelarna med spårnära bullerskydd jämfört med de bostadsnära åtgärderna. Miljöbalkens krav på bästa teknik och försiktighetsprincipen bör i detta sammanhang beaktas. Det är många personer som berörs av järnvägsbuller och Fisksätra är landets mest tätbebyggda tätort som dessutom får ytterligare bebyggelse intill Saltsjöbanan framöver.

Ljudmiljön bör analyseras brett

Spårnära åtgärder har kraftig positiv effekt både på inomhus- och utomhusbuller. Folkets hus i sitt nuvarande läge vid stationen är inte alls studerat vad avser järnvägsbuller. Varför bullerinformation för Villa Caprifol och Fisksätra sporthall tagits bort från bullerkartorna förklaras inte.

Acceptabel bullernivå för gemensamma uteplatser i det framtida Fisksätra är en rimlig målsättning. Det är tveksamt om gränsen mellan privat uteplats/balkong respektive uterum är den som Trafikförvaltningen hävdar. Bostäderna får erbjudanden att kapslas in för att järnvägen fritt ska få bullra.

Fisksätraskolans utemiljö/rastgård är exponerad mot järnvägsbullret. När det gäller radhusen i västra delen av Fisksätra så hänvisar trafikförvaltningen till uteplatser på baksidan av husen. Där är ytan dock mycket begränsad. Större delen av tomternas utemiljö ligger exponerade mot järnvägsbullret. Sovrum i radhusen är exponerade mot järnvägen.

Föråldrade vagnar ökar bullret

Olika former av järnvägsbuller bör beaktas. Snäv kurva på banan väster om stationen ger upphov till återkommande spårskrik. Nära denna kurva avser Stena uppföra ett vårdboende för äldre.

De ombyggda tunnelbanevagnar som trafikerar banan har ofta problem av olika slag bl a med defekta hjul som ökar bullret. Den utökning av vagnparken som aviserats som del av kapacitetsåtgärderna på banan ser nu ut att bara gälla ytterligare ett vagnpar. Vilket inte beskrivs i Järnvägsplanen som alltså ger inaktuell information till de boende i Fisksätra m fl.

Trafikförvaltningen sparar in på bullerskyddsåtgärder samt nu också på vagnparken vilket hotar möjligheten till 12-minuterstrafik.

Trafikförvaltningen anger att redovisade bullervärden har marginal för att klara kraven. Men med tanke på de olika osäkerhetsfaktorer som föreligger som snäv kurvradie, föråldrad vagnpark samt nya växlar i kurvor så finns inte någon marginal för bullernivåerna. Flera ställen inom och strax utanför järnvägsplanen är speciellt bulleralstrande t ex de två nya växlar och korsningen vid Hamnvägen. Växeln intill järnvägsviadukten bör i detta sammanhang speciellt beaktas. Gång- och cykelvägsporten som förlängs blir som en resonanslåda för bullret.

Trafikförvaltningen har misskött planprocessen

Trafikförvaltningen har under planprocessen missat ett viktigt yttrande som behandlade bullerfrågan med resultat att samrådtiden fick förlängas. Denna granskning som är den andra granskningen är tyvärr otydlig trots att den avses vara ett förtydligande.

Länsstyrelsen och Transportstyrelsen bör granska Trafikförvaltningens sätt att hantera planerna för ombyggnad och upprustning av Saltsjöbanan och speciellt hur bullerfrågorna hanterats. Det gäller både den aktuella järnvägsplanen för stationsområdet och andra åtgärder som påverkar bullernivåer längs hela banan. Har de som påverkas inbjudits till samråd?

Den aktuella järnvägsplanen är helt tekniskt inriktad och omfattar en kort sträcka. Bullerökningar både öster och väster om det redovisade järnvägsplanområdet kan konstateras. Planområdet är för snävt tilltaget.

Öster om Hamnvägen planerar kommunen bostäder intill järnvägen. Detta område ligger utanför det avsnitt av banan som ingår i järnvägsplanen. Höga bullervärden i området kan avläsas från bullerkartorna men problematiseras inte.

Akustikkonsulterna har haft begränsade uppdrag

Akustikkonsulten i Sverige AB ansvarar för den bullerutredning som ligger till grund för järnvägsplanen. Denna är delvis en komplettering av tidigare material.

Åkerlöf Hallin Akustik gjorde bullerutredning för detaljplanen Fisksätra entré. Denna tog upp buller av olika typ för 2030 däribland Järnvägsbuller. Den behandlar endast den tillkommande bebyggelsens ljudmiljö.

Att hälsokonsekvenser ska beaktas framgår av Nackas översiktsplan. Konsekvenser av detta slag behöver hanteras i olika planer som påverkar den bostadsnära livsmiljön som i detta fall bullerfrågorna i Fisksätra.

Trafikförvaltningen och Nacka kommun har tyvärr svårt att samverka kring den bebyggelseutveckling som initieras längs Saltsjöbanan. Trafikförvaltningen har överklagat detaljplanen för bostäder vid Morningside marina. Trafikförvaltningen befarar att järnvägsbullret för bostäder där kommer att begränsa hastigheten på banavsnittet som därmed försvårar framtida 12-minuterstrafik. SL vill inte få klagomål på buller i framtiden. Trafikförvaltningen borde tillsammans med Nacka kommun ha satt stopp för denna på många sätt problematiska exploatering långt tidigare.

I Fisksätra ser förhållandena annorlunda ut men bullret kan innebära att den skyltade hastigheten här kan behöva sänkas för att klara bullerproblemen om inte spårnära skydd byggs. Risk finns också för att bygglov för delar av bebyggelsen inom Fisksätra entré inte kan

Nacka Miljövårdsråd
<http://www.nackamiljo.se>
ordf@nackamiljo.se

Adress:
 c/o Jan Åman
 Plommongatan 9
 138 31 Älta

ges när planen ska genomföras. Fastighetsnära åtgärder som motsvarar detaljplanens krav kan bli svåra att uppfylla. Vill inte Trafikförvaltningen undvika klagomål på buller även i Fisksätra?

Tre aktörer i omvandlingen av Fisksätra tar inte sitt gemensamma ansvar

Det finns ingen bullerutredning som omfattar hela den del av Fisksätra som 2030 berörs av trafikbuller mm. Alla bullerutredningar har beställts med olika syften av olika aktörer. Kommunen borde ha tagit ansvar för att inblandade aktörer samverkar kring bl a ljudmiljön. Stena ansvarar för hyresgästernas miljö idag och framöver. Stena ansvarar också som byggherre för miljön för de framtida boende i detaljplaneområdet Fisksätra entré. Att då tillsammans med kommunen ta fram en detaljplan som innehåller bara fastighetsnära bullerskyddsåtgärder är fel. Ansvariga aktörer borde samverkat om de spårnära och fastighetsnära åtgärder som sammantaget ger bäst resultat. I detaljplanen för Fisksätra entré krävs omfattande fastighetsnära bulleråtgärder till höga kostnader och med osäker effekt.

I all planläggning förväntas kommunen, som huvudansvarig för den fysiska planeringen i kommunen, låta utreda bullersituationen och komma med fullständiga krav på skyddsåtgärder som behövs för att uppnå en god ljudmiljö. Detaljplanen för Fisksätra entré baseras på en tidigare framtagen bullerkarta som visar andra bullernivåer än de som nu visas för detaljplaneförslaget för Fisksätra station. På den plankartan finns bestämmelser som avser att reglera bullernivåerna i enlighet med gällande föreskrifter men utifrån andra prognostiserade bullervärden. Samordningen har brister som drabbar de som bor i Fisksätra idag och de som bor i Fisksätra i framtiden. Planeringen är otydlig. Ännu finns dock möjligheter att klara järnvägsbullret på bra långsiktigt sätt om aktörerna samverkar.

Nacka Miljövårdsråd

Jan Åman

Detta remissvar är utlagt på

<http://www.nackamiljo.se/fisksatrastationgranskjvp2.pdf>

Nacka Miljövårdsråd
<http://www.nackamiljo.se>
ordf@nackamiljo.se

Adress:
 c/o Jan Åman
 Plommongatan 9
 138 31 Älta